

TEMA N°22: (específic) El desenvolupament motor i perceptiu del nen discapacitat. La integració escolar com a resposta educativa. Implicacions en l'àrea d'Educació Física.

1. Resum

- Concepte de desenvolupament
- Desenvolupament motor i perceptiu en el nen/a deficient.
- La integració escolar com a resposta educativa.
- Adequacions en l'àrea d'E.F.

2. Concepte de desenvolupament

Segons Piaget comportament i conducta estan lligats a l'adaptació que fa la persona al seu entorn. Aquesta adaptació es fa en succeir-se un procés d'assimilació i un altre d'acomodació per a tots els coneixements presentats.

L'assimilació seria el procés pel qual l'individu tracta de mantenir intacta la seva comprensió del món malgrat el nou coneixement o percepció rebuda.

L'acomodació seria el procés pel qual la persona ajusta la seva comprensió del món fent petites variacions on hi càpiguen les noves referències. Es dona finalment una nova i renovada percepció del món.

Aquesta seqüència té a més quatre períodes on el l'adaptació de l'individu varia. Són períodes que es donen en continuïtat i on la fase prèvia és la base de l'actual i aquesta el fonament de la següent.

- Període sensoriomotor
- preoperacional
- operacions concretes
- operacions formals

3. Desenvolupament motor i perceptiu en el nen/a deficient

	PERÍODE	CARACTERÍSTIQ	ADQUISICIONS	NEN/A DEFICIENT
0 2	Sensoriomotor	Utilització dels sentits i les aptituds motores per entendre el món.	Permanència de l'objecte.	Poden aparèixer diferències (no a l'inici) perquè la intel·ligència pràctica ve donada per l'experiència motora.
2 6	Preoperacional	S'inclou el llenguatge. Pensament egocèntric que fa entendre el món des de la seva perspectiva	Imaginació, llenguatge. Inici del descentrament	Una deficiència corporal pot fer que no es percebi tota la informació del voltant. La imitació també pot ser més pobre.
7 11	Operacions concretes	Deixa la intuïció i aplica lògica per interpretar les experiències	Comprensió de conceptes bàsics.	A més de poder arribar a aquest període amb un retard d'aprenentatge, pot tenir problemes a l'hora d'organitzar de forma lògica, coordinada i flexible les adquisicions fetes anteriorment.
> 12	Operacions formals	És capaç de fer abstraccions i parlar hipotèticament sobre lo real o possible.	Teòrica, ètica, moral. Abstracció	

3.1. Incidència favorable de l'entorn

Un factor important és la detecció precoç de la deficiència. Aquesta vindrà donada, bàsicament, per l'observació motora de l'infant, ja que en el primer període de vida no existeix el llenguatge que ens pot donar més clares referències.

Per tal de mantenir la discapacitat motora en un grau raonablement baix cal realitzar una **estimulació precoç**.

Aquesta és important perquè les possibilitats d'influenciar en el desenvolupament no poden esperar. La plasticitat de les primeres etapes s'ha d'aprofitar. El que no s'hagi treballat en etapes inicials serà difícil de recuperar més tard.

El **vinclle afectiu** també és molt important ja que el nen aprèn més en quant aquest sigui més estret. Serà important doncs la involucració dels pares.

4. La integració escolar com a resposta educativa

La integració escolar de l'alumnat amb n.e.e. es basa en un canvi de paradigma. L'alumne deixa de ser categoritzat segons la seva disminució per passar a ser atès amb la introducció de determinades ajudes pedagògiques per tal que pugui, igual que la resta de companys, assolir els objectius educatius previstos.

Aquest canvi de plantejament té dos principis que el recolzen:

El **principi d'igualtat d'oportunitats**. Malgrat l'entorn escolar és, de vegades, competitiu i selectiu, l'escola pretén educar en igualtat d'oportunitats per a tothom. Atès que hi ha alumnes que parteixen d'una deficiència inicial, la resposta educativa ha de minimitzar aquestes diferències amb respostes a aquestes necessitats especials. D'aquesta manera es vetllarà per la igualtat final d'oportunitats.

Un altre principi és el de **normalització**. Pel qual s'estableix que l'atenció ha de donar-se en els serveis ordinaris i propis de la comunitat. Només excepcionalment es consideraran altres respostes. D'aquest principi se'n deriva el d'**integració**. És a dir, no hem d'integrar en sí mateix, sinó que hem de normalitzar. D'aquesta manera s'esdevé la integració.

4.1. Criteris i models d'escolarització pels alumnes amb n.e.e

Els alumnes amb nee han de tenir la possibilitat de promocionar cap a formes d'escolarització ordinàries. Això fa que es revisi periòdicament la seva forma d'escolarització i els serveis específics que rep.

Depenent del tipus d'ACI l'alumne/a rebrà atenció a l'aula ordinària el 100% del temps; combinarà aquesta amb l'aula específica o haurà de ser atès parcial o totalment en un centre d'Educació Específica (que no especial).

Les adaptacions curriculars han d'aproximar-se el més possible al currículum ordinari. Han de tenir l'acord dels pares i el vist i plau de la inspecció.

Tots els centres hauran de tenir un professor/a d'Educació Especial i en determinades circumstàncies logopedes, professores que atenguin deficiències visual i de desplaçament.

L'EAP de la zona (equip multidisciplinar) assessorarà a tutors i especialistes per afavorir la seva tasca. Aquestes actuacions haurien de quedar reflectides en PEC i PAC.

4.2. Tipus d'ACI

Depenent del tipus de resposta curricular, dels serveis prestats i dels emplaçaments que es proporcionin trobarem cinc tipus de adaptacions curriculars:

1. Currículum ordinari: Currículum ordinari, però amb algun material facilitador (lupes, taules, cadires, lavabos, ...)
2. Currículum ordinari amb modificacions: bàsicament ordinari, però amb on s'ha tret algun contingut per ser substituït per altra. Exemple: lectura en Braille.
3. Currículum ordinari amb modificacions significatives: solen ser alumnes amb dificultats per seguir el ritme d'aprenentatge de la resta de companys. Habitualment se'ls ha d'adaptar el currículum posant objectius corresponents a cicles inferiors al que imparteixen.
4. Currículum diferent a l'ordinari i amb addicions: solen prioritzar-se continguts bàsics d'autonomia personal i social. Les altres àrees del currículum es solen treballar, però amb menys èmfasi. Solen ser alumnes amb trastorns de relació, personalitat o desenvolupament.
5. Currículum molt diferent o especial: es busquen bàsicament continguts d'autonomia social i hàbits.

4.2.1. Components de l'ACI

1. Primer component: resum de l'**avaluació** i la **valoració** psicopedagògica. Justificació i fonamentació dels següents punts.
2. Segon component: **Proposta curricular**. Què, com i quan ensenyar i avaluar. Àrees, continguts, objectius, metodologia, espais, duració i periodicitat dels serveis que es preveuen, instruments d'avaluació i metes a llarg i curt termini.
3. Tercer component: **Criteris per a la promoció** de l'alumne.

L'ACI ha de precisar els diferents àmbits d'intervenció on quedin implicats el tutor, els especialistes i el treball conjunt d'ambdós. Si alguna responsabilitat no pot ser abastada per aquests professionals serà orientada per l'EAP.

5. Adequacions en l'àrea d'E.F.

Adequacions inespecífiques: Afecten a més alumnes i no només al que se'l fa l'ACI			
Arquitectòniques	Supressió de barreres arquitectòniques. Afecten a la mobilitat i a l'accés al material. Per sobre de la mobilitat està la seguretat.		
	Treball per parelles o petits grups	És habitual, però funciona molt bé amb NEE. S'ha d'evitar que l'alumne "s'instal·li" en el dèficit o que el company/a sobreprotegeixi. La imitació és més bon recurs que la explicació del recurs.	
	Treball per racons	Tasques diferents de la mateixa UD per les que passa tothom. Permet l'adequació del treball al nivell. Es pot atendre millor la diversitat. Potència l'autonomia.	
	Grups flexibles	Afecta a tot el centre i al PCC. Trencar l'estructura grup-classe. Permet adaptar-se al nivell. Per contra, en alumnes de nivell baix pot fer reduir les expectatives i que s'autoimitin en sentit negatiu. Pot haver connotacions pejoratives en les reagrupacions.	
	Tallers	Reagrupament no per nivell sinó per interès de l'alumne i diferent al grup-classe. S'ha de procurar que l'alumne passi per tots els tallers. Millor en grups més reduïts.	
Didàctiques	Material didàctic	Material per l'alumne NEE que no es consideraria per la resta del grup si bé també es pot veure afavorit	
	Recursos didàctics	<i>Estratègies de reforç</i> Reforçament visual en casos de dèficit auditiu. Esquemes conceptuals i cura en la selecció d'exemples per idees abstractes (benefici per tots)	<i>Autoaprenentatge</i> Llibretes autocorrectives. Llistes de puntuacions per ajustar-se al propi ritme d'aprenentatge.
Ajudes per assimilar el currículum	<i>Material de recolzament</i>	<i>Ajut personal</i>	<i>Procediments complementaris</i>
	Sense modificar els objectius facilita l'accés als continguts. Poden ser material didàctic, mobiliari o aparells ortopèdics	Recolzament previ: Presentar els elements bàsics de determinats continguts amb antelació. Pretén superar no la dificultat de comprensió sinó la de recepció de conceptes. Recolzament simultani: quan es necessita ajuda en els procediments (respondre oral en contes d'escriure). Recolzament posterior: Ajut individual o en petit grup que el permeti realitzar una tasca que per si sol no podria.	Procediment alternatiu o complementari que es fa per accedir als objectius del currículum (ex: Braille per lectura. Substitueix a lectoescritura visual). Pot haver algun entrenament previ com el logopèdic per accedir a algun contingut. La resta del grup no ho fa.
Acomodació del currículum	<i>Modificacions temporitzadores</i>	<i>Modificacions en la jerarquia d'objectius i continguts</i>	<i>Objectius i continguts alternatius</i>
	Alguns procediments en particular o determinats objectius en general poden ser més difícils d'aconseguir per l'alumne NEE. Això obliga a determinar una temporització diferent per a ell/a per tal d'aconseguir o realitzar determinat objectiu o procediment.	Es fa quan es tracta no de canviar objectius ni continguts sinó de donar-los determinada intenció o sentit. Sol donar-se de forma automàtica, però seria bo explicitar-ho en el ACI. Ex: en un 3x3 prioritzar la tècnica a la tàctica.	Es tracta d'ometre objectius no significatius per aquest alumne i substituir-los per altres del seu interès. En casos de dèficit mental es pot procurar més objectius d'hàbits i autonomia o preparació pre-laboral i suprimir altres que no proporcionarien cap benefici al alumne.